

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Středočeský

Inspekční zpráva

Základní škola Kladno, Ukrajinská 2447

Ukrajinská 2447, 272 01 Kladno - Kročehlavy

Identifikátor školy: 600 044 530

Termín konání orientační inspekce: 9. - 11. květen 2001

Čj.	036 127/01-2453
Signatura	ob3cu132

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Plně organizovaná základní škola s právní subjektivitou od 1. ledna 2001 (příspěvková organizace). V době konání inspekce bylo ve škole zapsáno 679 žáků (z toho 22 cizí státní příslušnosti). Škola pracuje podle dvou vzdělávacích programů. Ve třídách II. C, III. C, IV. C a V. C se vyučuje dle vzdělávacího programu Obecná škola, který byl schválen MŠMT ČR pod čj. 12 035/97-20. Ve zbývajících 25 třídách pracují vyučující dle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Škola se profiluje dvěma třídami s rozšířeným všeobecným sportovním zaměřením (učební plán třídy VI. A je rozšířen o nepovinný předmět sportovní aktivity a učební plán třídy VIII. A o volitelný předmět sportovní činnosti) a třídou VIII. B specializovanou na výtvarnou výchovu (3 hodiny týdně). Zcela netypický je interiér hlavní školní budovy postavené v roce 1973 podle francouzského vzoru. Dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, škola sdružuje základní školu (s kapacitou 680 žáků), školní družinu (s kapacitou 150 žáků) a školní jídelnu (s kapacitou 518 jídel).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Časová dotace přidělená předmětu odpovídala příslušným učebním plánům. Volitelné předměty a zájmové útvary se vztahem k českému jazyku nejsou ve škole vyučovány. Pro žáky 9. ročníku byl zaveden nepovinný předmět cvičení z českého jazyka. Předložené časově-tematické plány měly rozdílnou úroveň. Některé nerespektovaly výše uvedené Úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola. Např. v plánech tříd IV. A a IV. B je zaznamenáno učivo o slovesném způsobu, v plánu třídy VII. B je zapsáno téma slovesné třídy. Podle údajů v třídních knihách bylo probráno nad rámec učebních osnov ve školním roce 1999/2000 ve třídách IV. A, IV. B a IV. D učivo slovesný způsob, ve třídě V. A skloňování číslovek, ve třídách VIII. A a VIII. B učební látka o slovesných třídách, ve školním roce 2000/2001 ve třídě VIII. A bylo vyučováno téma slovesné třídy. Tím byl porušen § 39 odstavec 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů (v textu dále pouze školský zákon). Bezprostřední příprava byla většinou velmi dobrá, vzhledem ke zjištěným nedostatkům v časově-tematických plánech a v plnění učebních osnov byla oblast plánování a přípravy hodnocena celkově jako pouze vyhovující.

Výuku v 1. až 5. ročníku zajišťuje devatenáct třídních učitelek, z nichž dvanáct má příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost a sedm středoškolské vzdělání. V 6. – 9. ročníku vyučuje pět učitelek; tři mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost, jedna je bez odborné způsobilosti a jedná má středoškolské vzdělání. Ve škole nebyla zřízena odborná učebna českého jazyka, výuka probíhala v kmenových třídách nebo ve volných učebnách. Jejich prostředí mělo na 1. stupni velmi dobrou estetickou úroveň, vybavenost a úprava učeben na 2. stupni byly z hlediska podnětnosti pro výuku jen průměrné. Materiální zázemí předmětu je standardní, ve školní knihovně mají vyučující a žáci k dispozici publikace z odborné literatury i beletrie. V hodinách nebyla zařazena didaktická technika, byly využívány hlavně učebnice, pracovní listy, různé kartičky, žákovské písemné slohové práce, knihy především z oblasti umělecké literatury. Do výuky byla jedenkrát začleněna hra na flétnu. Z hlediska psychohygienických zásad byly zjištěny dílčí nedostatky – členění hodiny, chybějící relaxace,

zasahování výuky do přestávky. S výjimkou II. B třídy vyhovovaly učebny prostorově současnému počtu žáků. Podmínky výuky byly celkově průměrné.

Ve většině sledovaných hodin převládal frontální způsob výuky. Hlavními učitelskými metodami byly výklad, řízený rozhovor a samostatné práce žáků. Vyučující střídaly různé formy společného opakování a procvičování učiva, pochopení látky si ověřovaly častou zpětnou vazbou, dbaly na aplikování učiva. Pozitivně byla hodnocena snaha rozvíjet zájem žáků o individuální četbu. Uplatnění aktivních prvků ve výuce bylo především zaznamenáno ve dvou hodinách; žáci třídy IX. A byli vhodně zapojeni do skupinové práce, podnětná svým bohatým obsahem a činnostmi byla hodina čtení a literární výchovy ve třídě III. A, v níž byly vhodně využity herní prvky a žáci měli možnost prožitku. Organizace, metody a formy výuky byly průměrné.

V úvodní části všech hodin byli žáci seznámeni s cíli výuky nebo s programem vyučovací jednotky. Průběžně byli chváleni, povzbuzováni a hodnoceni známkou nebo body apod., byli vedeni k hodnocení mluvních projevů svých spolužáků. Výukou prolínaly mezipředmětové vztahy (např. hudební a výtvarná výchova, prvouka). Dílčí klasifikace v žákovských knížkách byla dostatečná, převažovaly známky z mluvnického učiva, rezervy jsou v hodnocení výkonů žáků z dalších složek předmětu. Ve většině hodin neproběhlo celkové shrnutí učiva, opomíjeno zůstávalo i závěrečné zhodnocení. Oblast motivace a hodnocení byla průměrná.

V hodinách bylo vytvořeno příznivé pracovní klima. Žáci dodržovali vžitá pravidla kulturního jednání a vystupování. Nežádoucí projevy chování se téměř nevyskytovaly. Vyučující ponechávaly žákům prostor pro vyjádření svých názorů. Na rozvoj komunikativních dovedností bylo pamatováno nejen v nižších ročnících, ale i při slohovém vyučování a literární výchově na 2. stupni. Žáci IX. A třídy byli při skupinových činnostech vedeni k vzájemné toleranci a spolupráci. Oblast komunikace a interakce byla celkově velmi dobrá.

Výuka českého jazyka byla celkově průměrná.

Občanská výchova

Týdenní hodinová dotace byla v souladu s učebním plánem. Nepovinné a volitelné předměty nebo zájmové útvary se vztahem k občanské výchově nebyly zavedeny. Předložené časové tematické plány učiva byly zpracovány zejména podle používaných učebnic. Z hlediska učebních osnov nebyly v učebních plánech zjištěny nedostatky. Ve třídě VI. A bylo zaznamenáno zpoždění ve výuce, které však nemá negativní vliv na celkové plnění osnov. Aktuální příprava na sledované hodiny a celková úroveň plánování byly průměrné.

Předmět zajišťují tři učitelky, z nichž jedna má příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost; ve třídách VI. A, VI. B, VII. A, VII. B a VIII. A vyučuje občanskou výchovu učitelka se středoškolským vzděláním a ve třídách VII. C, VIII. B a VIII. C vyučovací proces zabezpečuje učitelka s pedagogickou způsobilostí. Vyučovalo se v kmenových třídách, jejich zařízení a úprava z hlediska podnětnosti pro výuku byly na průměrné úrovni. Používané učebnice jsou součástí ucelených řad. Pro výuku slouží pomůcky z kabinetů zeměpisu, dějepisu, českého jazyka a publikace z fondu školní knihovny. Ve sledovaných hodinách nebylo zaznamenáno využívání didaktické techniky, pracovalo se jen s učebnicí. S výjimkou dvou hodin, (kdy výuka zasahovala do přestávek), byly základní psychohygienické zásady dodrženy. Celkově byly podmínky výuky občanské výchovy hodnoceny průměrně.

Hospitované hodiny byly založeny na frontálních činnostech. Vyučující využívaly především řízený rozhovor a práci s učebnicí; ve dvou případech byla funkčně uplatněna metoda tzv. pětilistku. Pozitivně bylo hodnoceno začlenění mluvních cvičení (referátů) do vyučovacího procesu. Při opakování učiva a prezentaci nové učební látky nebyly využity žádné pomůcky,

přestože k tomu obsah probíraných témat (lidská práva, mateřský jazyk, globální problémy světa) přímo vybízel. Ve dvou hodinách proběhl zápis učiva za aktivní účasti žáků. Jedna vyučovací jednotka byla pro žáky málo podnětná, chyběly v ní aktivizující prvky. Organizace, metody a formy výuky byly celkově průměrné.

Ve všech vyučovacích jednotkách byla zařazena vstupní motivace, v průběhu hodin byli žáci pozitivně povzbuzováni slovní pochvalou, v několika případech byli za své výkony ohodnoceni známkou. Funkčně byly využívány mezipředmětové vztahy, aktualizace učiva, v menší míře byly začleněny regionální prvky. Závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení bylo opomíjeno. Orientační kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že žáci VIII. A třídy nebyli z předmětu během 2. pololetí vůbec klasifikováni. Celkově v dílčím hodnocení převažují známky z písemných projevů. Oblast motivace a hodnocení byly celkově průměrné.

Učitelky měly u žáků přirozenou autoritu, v hodinách panovala klidná pracovní atmosféra. Žáci měli velký prostor pro vyjádření svých názorů a k jejich obhajobě, mohli uplatnit zkušenosti z praktického života; o probírané učivo většinou projevovali zájem. V jedné hodině však možnosti slovní výměny názorů využili jenom někteří žáci, ostatní byli pasivními posluchači. Vztahy mezi žáky a vyučujícími byly založeny na vzájemné důvěře. Celkově byla oblast komunikace a interakce hodnocena stupněm velmi dobrý.

Sledovaná výuka občanské výchovy byla průměrná.

Matematika na 1. stupni

Týdenní hodinová dotace předmětu odpovídala v jednotlivých třídách učebnímu plánu aplikovaného vzdělávacího programu. Během kontroly zápisů v třídních knihách za tento školní rok bylo zaznamenáno dílčí probírání učiva nad rámec stanovený učebními osnovami:

- ve třídě III. A byla v 10. týdnu probírána souměrnost, ve 21. týdnu kruh a kružnice, ve 31. týdnu střed úsečky,
- ve třídě III. B ve 21. týdnu kruh a kružnice, ve 26. týdnu jednotky hmotnosti a objemu, ve 33. týdnu střed úsečky,
- ve třídě V. B byly při procvičování aktuálního učiva o povrchu krychle a kvádrů používány vzorce.

Také tematické plány ostatních vyučujících jsou sestaveny přesně dle obsahu pracovních sešitů bez nutných korekcí osnovami zejména v učivu geometrie ve třetím až pátém ročníku. Aktuální příprava na vyučování byla velmi dobrá. Oblast plánování a přípravy má celkově průměrnou úroveň.

Požadavky vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců (dále v textu pouze vyhláška o odborné a pedagogické způsobilosti), splňuje 12 z celkového počtu 19 učitelek.

Všechny třídy byly vkusně upravené, pro výuku velmi podnětné. Materiální podmínky (používané pracovní sešity, připravené tabule, další pomůcky) měly standardní úroveň. V žádné z hodin nebyla použita audiovizuální technika. Materiální podmínky výuky byly celkově průměrné.

Učitelky dbaly na dodržování základních didaktických zásad, zejména zásady názornosti, přiměřenosti a soustavnosti. K opravování a hodnocení chyb žáků přistupovaly bez stresujících vlivů. Učivo bylo nejdříve řádně zopakováno a procvičeno než došlo k zadání samostatné práce ve škole či k uložení domácího cvičení. Žáci měli většinou dostatek času k vypracování uloženího úkolu a v případě potřeby mohli využívat individuální pomoc učitelky. Ke

společným pozitivním zjištěním patří ještě časté střídání činností a zařazování různých forem relaxace. Rozdíly mezi jednotlivými učitelkami spočívaly především v poskytování různé míry podnětů k rozvoji samostatného myšlení a zdravého sebevědomí žáků, ve využívání diferenciace obtížnosti a počtu příkladů v závislosti na schopnostech žáků, v tom, jak žákům umožnily samostatně se rozhodovat. Celkově však byly ve třídách vytvořeny vhodná pracovní atmosféra a psychické klima. Základní hygienické požadavky na prostředí učeben jsou, s výjimkou třídy I. C (24 dětí v malé učebně), splněny. Výuka matematiky byla v rozvrhu tříd umísťována výhradně na první tři vyučovací hodiny. Psychohygienické podmínky byly ve většině sledovaných hodin velmi dobré.

Cílem všech hodin bylo opakování a procvičování probraného učiva. Převládala metoda řízeného rozhovoru se žáky a různé formy samostatného procvičování učiva. V organizaci práce bylo většinou zaznamenáno frontální, společné pojetí, v jehož důsledku nebyl vždy efektivně využit čas určený pro výuku. Skupinovou práci použily učitelky ve čtyřech hodinách. Její zařazení bylo nenásilné, smysluplné a výrazným způsobem přispívalo k rozvoji komunikativních i sociálních kompetencí žáků. Celková úroveň oblasti organizace, metod a forem práce byla hodnocena nadprůměrně až spíše nadprůměrně.

V úvodní části hodin seznámily učitelky žáky s programem, méně často s cílem výuky. K dalším motivačním činitelům, kromě těch, které byly uvedeny v části věnované psychohygienickým podmínkám, patřily různé didaktické hry a soutěže. Samozřejmostí také byly průběžná pochvala a různé formy hodnocení aktivity žáků během vyučování. Žáci byli nenásilným způsobem vedeni k hodnocení jak vlastní práce, tak i k hodnocení výsledků spolužáků. Občas učitelky zapomínaly využít motivačního účinku pozitivního hodnocení všech žáků ihned po skončení samostatného procvičování učiva. Motivace a hodnocení byly ve sledovaných hodinách nadprůměrně až spíše nadprůměrné.

Komunikativní dovednosti žáků byly ovlivněny jak jejich věkem, tak charakterem procvičovaného učiva a zejména však různou mírou požadavků vyučujících na formální i obsahovou stránku odpovědí žáků a důsledností při jejich vyžadování. Většinou se jednalo o odpovědi jedním slovem. Zaznamenány však byly i případy, kdy žáci odpovídali celou větou, sestavovali alternativní odpovědi v závěru slovních úloh, dokázali svá tvrzení zdůvodňovat. V oblasti interakcí byla zjištěna, v souvislosti s velmi dobrými psychohygienickými podmínkami výuky, četná pozitiva. Žáci mají ke svým učitelkám důvěru, nebojí se přiznat chybu a požádat o pomoc. Během skupinové práce měli možnost ke vzájemné spolupráci. Dodržovali stanovená pravidla chování. Vyučující mají k žákům velmi pěkný vztah, jsou tolerantní k jejich chybám, trpělivé, taktní v jednání, jdou žákům příkladem ve společenském vystupování. Jejich verbální i neverbální komunikace byla velmi dobrá. Občas se vyskytovaly nepřesnosti v odborné terminologii. Oblast komunikace a interakce měla celkově nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Výuka matematiky na 1. stupni byla velmi dobrá.

Matematika na 2. stupni

Výuka matematiky ve všech třídách 6. až 9. ročníku byla realizována v minimální hodinové dotaci stanovené učebním plánem, tj. čtyři hodiny týdně. Pro všechny ročníky byly zpracovány časové tematické plány učiva, ve kterých bylo velmi často zařazováno i tzv. rozšiřující učivo. Jeho zařazení však, v důsledku minimální hodinové dotace, vedlo k postupnému přesouvání učiva z ročníku do ročníku, takže časově-tematické plány učiva současného 8. a 9. ročníku byly z hlediska rozsahu učiva předimenzovány. Zvláště v 9. ročníku nebylo v současné době zabezpečeno probrání veškerého učiva stanoveného osnovami a jeho důkladné procvičení. V uplynulém školním roce nebyl tento nedostatek z hlediska dlouhodobého plánování výuky

matematiky zaznamenán, neboť 9. ročník se ve školním roce 1999/2000 vyučoval podle upravených učebních dokumentů čj. 18 730/91-20 s pětihodinovou týdenní dotací. Některé časové tematické plány učiva měly další nedostatky (chybějící hodinové dotace pro jednotlivé tematické celky v 8. a 9. ročníku, nevhodné zařazení náročného tematického celku na období úplného závěru školního roku v 8. ročníku, chybějící tematický celek Základy finanční matematiky a porušena návaznost probíraného učiva v 9. ročníku). Bezprostřední příprava na hospitované hodiny ze strany vyučujících byla většinou zodpovědná, dílčí rezervy byly v přípravě a využívání učebních pomůcek a didaktické techniky. Z důvodu zjištěných nedostatků v oblasti dlouhodobého plánování výuky byla celkově oblast plánování a přípravy hodnocena jako pouze vyhovující.

Výuku matematiky na 2. stupni zajišťovalo celkem pět vyučujících, z toho čtyři učitelky měly příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Odborná pracovna matematiky není ve škole zřízena, výuka probíhala v klasických učebnách, z hlediska podnětnosti pro výuku předmětu byly v jejich vybavení výrazné rezervy. Žákovský nábytek a povrch tabulí byly ve většině používaných učeben poškozené. V případě tabulí se jednalo o výrazný nedostatek, který způsoboval nečitelnost některých zápisů na tabuli (záměna matematických symbolů a znamének početních operací). Vybavení učebními pomůckami pro výuku matematiky na 2. stupni nebylo v posledních třech letech nijak výrazně doplněno. Zcela nedostatečné bylo vybavení školy výpočetní technikou, pro přímé využití v hodinách nebyl k dispozici žádný počítač. Také vybavení didaktickou technikou bylo omezené a její uložení v kabinetu nesvědčilo o pravidelném využívání při výuce. Používané učebnice matematiky byly součástí ucelené řady. Personální podmínky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré, materiální a psychohygienické jako pouze vyhovující.

Kladem většiny z osmi hospitovaných hodin byla jejich dobrá stavba. Z hlediska používaných metod a forem výuky však výrazně převažovala frontální výuka, málo byla využívána diferenciací. Pouze ve čtvrtině hospitovaných hodin byla ve větší míře patrná činnostní výuka s výrazným aktivním zapojením žáků a častým střídáním činností. Učební pomůcky byly v hospitovaných hodinách využívány v menší míře. Zcela chybělo použití didaktické techniky, ačkoliv v některých hodinách by její zařazení výuku výrazně zefektivnilo (zadání a kontrola samostatné práce), nebo přispělo k větší názornosti. Po odborné stránce nebyly zaznamenány nedostatky, s výjimkou nedůsledného čtení desetinných čísel. Časté byly nedostatky v časové organizaci závěru hodin (výuka do přestávky), efektivní zakončení výuky bylo zaznamenáno pouze v polovině hospitovaných hodin. V jednom případě byla část vyučovací hodiny věnována řešení třídnických záležitostí (omluvenky žáků). Organizace, formy a metody výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Úvodní motivace žáků se většinou omezovala na oznámení cíle hodiny. Efektivní a cílená průběžná motivace byla zařazena pouze ve čtvrtině hospitovaných hodin (mezipředmětové vztahy, soutěživé prvky ve skupinách apod.). Sporadicky bylo zařazováno průběžné motivační hodnocení práce žáků. V polovině hospitovaných hodin bylo vyučující provedeno závěrečné hodnocení práce, sebehodnocení nebylo využito. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách byla ve většině tříd dostatečná, nižší byla u některých žáků 9. ročníku. Ve třech třídách (u jedné vyučující) byla opakovaně zjištěna klasifikace nedostatečnou za nevypracovaný domácí úkol. Oblast motivace a hodnocení byla celkově průměrná.

Ve všech hospitovaných hodinách žáci respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování. Vyučující měly u žáků většinou přirozenou autoritu. Drobné projevy nekázně byly zaznamenány pouze zcela ojediněle a byly učitelkami velmi dobře zvládnuty. Výrazným pozitivem dvou hospitovaných hodin byl rozvoj smyslu žáků pro vzájemnou spolupráci a toleranci. Dílčí rezervy byly v některých hodinách v rozvoji komunikativních dovedností

žáků. Celkově byly interakce a komunikace hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka matematiky na 2. stupni byla celkově průměrná.

Fyzika

Časová dotace předmětu, (dvě hodiny týdně od 6. do 9. ročníku), odpovídá ve všech třídách učebnímu plánu výše uvedeného vzdělávacího programu. Učitelky zpracovaly pro všechny třídy podrobné časově-tematické plány učiva, které respektují osnovy předmětu. Osnovám odpovídá rovněž obsah probíraného učiva. Rezervy jsou v plnění doporučených laboratorních prací. Bezprostřední příprava na zhlédnuté hodiny měla, zejména po materiální stránce, průměrnou úroveň. Fyzikální praktika, či jiný volitelný nebo nepovinný předmět s fyzikální tematikou, škola žákům nenabízí. Plánování a příprava výuky byly posouzeny jako průměrné.

Výuku fyziky zajišťují dvě zkušené učitelky s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Personální podmínky jsou proto hodnoceny jako vynikající.

Předmětu se vyučuje v odborné pracovně. V žákovských stolicích jsou instalovány zdroje elektrického proudu. Z pracovny je přímý přístup do průměrně vybaveného pomůckového kabinetu. Kromě platných učebnic a fyzikálních tabulek bylo žákům k dispozici jen minimum literatury nebo jiných zdrojů informací. Počítače v pracovně nejsou. Ve všech hospitovaných hodinách byly využity pouze demonstrační pomůcky vyučujících. Materiální podmínky výuky byly posouzeny jako průměrné.

Základní hygienické podmínky (osvětlení, větrání, teplota) byly v hodinách dodrženy. Nevýhodou je týž nábytek pro žáky různých postupných ročníků. Psychohygienické podmínky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Hlavní metodou při expozici učiva byl výklad nebo řízený rozhovor ilustrovaný demonstračními pokusy a následně vyvozovaný nebo opisovaný zápis do sešitů. K vlastním činnostem se žáci dostávali výjimečně, např. asistencí při demonstračních experimentech. Při řešení fyzikálních výpočtů mnozí žáci opisovali výsledky z tabule. V některých hodinách četli text z učebnice nebo ústně odpovídali na otázky, příležitostně hledali v učebnicích fyzikální hodnoty. V jedné hodině v sedmé třídě zbylo na zápis do sešitů velmi málo času. V závěru všech hodin bylo pamatováno na alespoň slovní shrnutí probraného učiva. Organizace hodin byla celkově posouzena jako průměrná.

Motivace žáků měla v jednotlivých hodinách nebo v jejich částech rozdílnou úroveň. Hodiny zhlédnuté v sedmých třídách začínaly zajímavými formami opakování učiva a ověřování znalostí (především různými soutěžemi), kterých se žáci se zaujetím zúčastnili. Motivujícím prvkem bylo i zařazení demonstračních pokusů. Přechodem ke klasickému stylu práce v další části hodin se motivace žáků vytrácela. Užití problémových otázek končilo převážně verbálními odpověďmi učitelky. Kázeň žáků v této fázi výuky zajišťovala především autorita učitelky. V šesté a deváté třídě byly rovněž zařazeny demonstrační pokusy, respektive aktualizace učiva poukazem na zkušenosti žáků nebo na zajímavé souvislosti. V těchto převážně frontálně pojatých hodinách byla motivace žáků celkově na průměrné úrovni. V některých hodinách se objevila průběžná pochvala, v závěru bylo pamatováno na celkové hodnocení. Klasifikace pozorovaná při zhlédnutých hodinách byla přiměřená, v žákovských knížkách však byla zjištěna řada demotivujících známek. Motivace a hodnocení ve zhlédnutých hodinách byly na průměrné úrovni.

Pravidla komunikace žáci znali a vesměs dodržovali. Prostor pro formulování vlastních myšlenek využívali hlavně žáci v úvodních částech hodin hospitovaných v sedmých třídách. V ostatních hodinách dominoval projev vyučujících. Celkově měla komunikace v hodinách fyziky průměrnou úroveň.

Zhlédnutá výuka fyziky byla celkově průměrná.

Přírodopis, chemie

Časové dotace pro oba předměty odpovídají učebnímu plánu, povinné minimum pro přírodopis je navýšeno o dvě hodiny. Vzdělávací nabídku s přírodovědným zaměřením rozšiřuje přírodovědný kroužek a každoročně organizovaná školní kola biologických a chemických olympiád, event. další přírodovědně zaměřené soutěže. Obsah učiva byl zjištěn v souladu s učebními osnovami, tematické plány a členění učebnic celků se podřizuje používaným učebnicím. Laboratorní práce jsou zařazovány. Ve všech hospitovaných hodinách byly výukové cíle konkrétní a přiměřené, navazovaly na předcházející učivo. Příprava vyučujících byla z hlediska didaktiky a materiálního zajištění vždy zodpovědná. Oblast plánování a přípravy výuky byla velmi dobrá.

Prostorové podmínky k výuce předmětů nejsou vzhledem k počtu tříd optimální. Tvoří je jedna odborná pracovna s navazujícím přírodovědným kabinetem a dalším malým prostorem pro uložení laboratorního skla, chemikálií a pomůcek pro chemii. Učebna je vybavena a zařízena především pro přírodopis; přemíra stálé přírodopisné výzdoby zabraňuje např. i vystavení nástěnné tabule periodického systému prvků, který je vyvěšen pouze na chodbě. V demonstračním stole je zaveden plyn, chybí ale instalace vody, žákovská místa jsou bez jakýchkoliv rozvodů a zdrojů. Pomůcky a učebnice přírodopisu jsou kvalitnější, převážně velmi dobré, pro chemii průměrné. Pozitivem obou předmětů je dostatek laboratorních potřeb pro experimentální výuku. Naopak slabými články jsou neoperativně uložená a téměř nepoužívaná promítací technika a celkově nedostatečný počet různých atlasů, určovacích klíčů a podpůrných knih pro samostatné práce žáků. Využívání počítačových výukových programů je pouze v úrovni vizí. Většina z osmi sledovaných hodin probíhala v pracovně, jedna z důvodu paralelního zařazení v rozvrhu se vyučovala v kmenové učebně. Pozitivem materiálního zajištění pro botanické učivo bylo využití živých rostlin.

Personálně je výuka zajištěna čtyřmi učitelkami; z dvaceti vyučovaných hodin přírodopisu pokrývá plně kvalifikovaná odborná výuka 90 %, v chemii 100 %. Psychohygienické podmínky učebního prostředí byly často ztěžovány intenzivním slunečním svitem, okna nejsou opatřena žaluziemi a stav závěsů není optimální. Při promítání zpětným projektoem byla z důvodu vysoké intenzity světla velmi špatná čitelnost textů. Relaxační přestávky nebyly zařazovány, citelně chyběly zejména v poledních hodinách. Podmínky pro výuku obou předmětů byly posouzeny jako průměrné.

Přesto, že jednotlivé hodiny byly vždy strukturované do několika typů činností, převládaly frontálně verbální metody a formy učení. Pokud byly výjimečně zařazeny i jiné formy, např. individuální práce s literaturou nebo pozorování přírodniny, vždy se jednalo více o efekt než o učební efektivitu. Z hlediska časové struktury byly zřejmé rezervy ve všech hodinách, opakovacím fázím byl obvykle věnován neúměrně velký prostor, který následně chyběl pro nové učivo a splnění učebního cíle. Odborně vedené hodiny přírodopisu byly většinou přehlcneny rozsahem opakovaného a probíraného učiva, snahou učitelky předat svým žákům maximum informací, někdy až za cenu organizačního chaosu. Naopak neodborná výuka se opírala především jen o reprodukci textů a popisů obrázků v učebnici bez diferenciacce pojmů (používaná učebnice je určena pro základní školy a víceletá gymnázia). Výuka chemie naznačovala v jednom případě, kromě momentální organizační indispozice, celkově kvalitní didaktické i odborné vedení předmětu, ve druhém případě metodické i další chyby. Ve všech sledovaných hodinách byla pozitiva, ale i organizační nedostatky. Oblast organizace byla posouzena jako průměrná.

Z hlediska motivace byly zjištěny rovněž časté rezervy. V začátcích hodin učitelky sice nikdy nezapomněly sdělit učební cíl a postup, ale tím byly obvykle uvědomělé motivační metody vyčerpány. Zhodnocení cíle a ocenění výkonu žáků nebylo provedeno ani v závěru žádné ze sledovaných hodin. Děti byly motivovány především klasifikací, ochotou více či méně vyhovět požadavkům učitelek, nebo použitou učební metodou, např. demonstračním pokusem nebo řešením křížovky. Frekvence známek v žákovských knížkách byla namátkovou kontrolou zjištěna jako dostatečná a výroční klasifikace bez výrazných extrémů. Oblast motivace a hodnocení byla v souhrnu posouzena jako průměrná.

Sledované hodiny měly rozdílnou atmosféru, která odrážela jejich řízení i vzájemné vztahy mezi učitelkami a žáky. Některé z hodin přírodopisu byly orientovány pouze na učivo, reakce učitelky byly převážně autoritativní a neosobní, celkové klima výuky bylo pouze pracovní. Protikladem byly některé hodiny chemie, kde atmosféra signalizovala vzájemné porozumění, úctu a důvěru. Rozvoji komunikace je věnována v obou předmětech přiměřená pozornost, žáci dostávají prostor k tvorbě různých referátů, často jim byly zadávány otázky vyvolávající hodnotící soudy. Oblast interakce a komunikace byla celkově posouzena jako průměrná.

Výuka předmětů přírodopis a chemie byla celkově průměrná.

Pracovní činnosti na 2. stupni

Časová dotace přidělená předmětu odpovídá ve všech třídách učebnímu plánu. V rámci jednotlivých ročníků jsou žáci účelně přeskupováni do skupin. Vybrané tematické celky odpovídají osnovám předmětu. Vyučuje se pracím s technickými materiály, pěstitelství a chovatelství, provozu domácnosti nebo přípravě pokrmů. Zařazeny jsou i kapitoly elektrotechnika kolem nás a svět práce. Výuka základů výpočetní techniky neodpovídá materiálním podmínkám školy. Časově-tematické plány jsou zpracovány pečlivě a s ohledem na platné osnovy předmětu. Sled témat pro jednotlivé skupiny je vesměs přizpůsoben ročním obdobím. V účelnosti plánování učiva jsou však některé rezervy. Například plánované založení kompostu (plán učiva šestých tříd - říjen) nebylo ke dni konání inspekce vůbec realizováno. Méně vhodné je také zařazení tématu pěstitelství v zimních měsících v šestém ročníku. Nabídku školy v oblasti polytechnické výchovy rozšiřují volitelné předměty domácnost a pěstitelství a ekologie, zájmové útvary výtvarná a rukodělná činnost a pěstitelský kroužek. Pamatováno je na soutěže. Někteří žáci dosáhli výborných umístění v zahrádkářské soutěži s pěstitelskou tematikou. Příprava na hospitované hodiny měla rozdílnou úroveň - od vynikající po pouze vyhovující. Celkově byla oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako průměrná.

Pracovním činnostem na druhém stupni vyučuje celkem šest učitelek s dlouhodobou pedagogickou praxí, z nichž jedné chybí pedagogická i odborná způsobilost a třem odborná způsobilost pro výuku polytechnických předmětů na druhém stupni. Až na výjimku nebyla touto skutečností zhlédnutá výuka výrazně negativně ovlivněna. Personální podmínky byly celkově posouzeny jako průměrné.

Pro výuku předmětů má škola k dispozici pozemek se skleníkem a udržovaným parkem, školní dílnu menších rozměrů se skladem a přípravou a pracovnu pro přípravu pokrmů, která je často využívána pro výuku cizích jazyků. Materiální podmínky v hospitovaných hodinách měly různou úroveň. Velmi dobré bylo vybavení školní dílny, průměrnou úroveň mělo materiální zajištění pěstitelských prací, pouze vyhovující bylo zabezpečení hodiny s námětem provoz a údržba domácnosti, která probíhala v kmenové učebně, pouze za použití sešitů a učebnic. Celkově byly materiální podmínky posouzeny jako průměrné.

Rozdílné byly také psychohygienické podmínky. V hodinách technických prací žáci v přiměřeném prostředí vykonávali pestré pracovní činnosti. Výuka pěstitelství probíhala

za příjemného počasí v pěkném venkovním areálu školy, další hodiny v běžných učebnách; v jednom případě se jednalo o monotónní hodinu bez možnosti praktických činností žáků i bez možnosti jejich relaxace. Psychohygienické podmínky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Výuka technických prací byla velmi dobře organizována. Žáci četli, respektive připravovali jednoduchou technickou dokumentaci, měřili, volili pracovní postupy a nářadí, řešili připravené technické problémy a prováděli samostatné činnosti. V hodinách pěstitelství žáci s různou mírou pečlivosti a trpělivosti plnili praktické úkoly. Někteří neprokázali potřebnou úroveň pracovních dovedností a návyků. Teoreticky pojatá hodina vedení domácnosti měla převážně verbální charakter. Organizace zhlédnutých hodin byla celkově průměrná.

Podle zvolené organizace byli žáci v hodinách různou měrou motivováni. Ve školní dílně byly připraveny vzorové výrobky, žáci reagovali na problémové otázky a úlohy. Dobře byli motivováni i žáci při rozdělení práce na školním pozemku. V průběhu většiny hodin učitelky žáky chválily, popřípadě hodnotily. Při hodině vedení domácnosti učitelka chlapce slovně povzbuzovala, odvolávala se na jejich zkušenosti. Správné odpovědi chválila. Úroveň motivace byla celkově průměrná.

Ve všech zhlédnutých hodinách žáci dodržovali vžitá pravidla jednání. Náznaky nežádoucích projevů chování zvládaly učitelky na základě přirozené autority. Prostor pro kultivovanou komunikaci měli zejména dívky při technických pracích a chlapci při hodině vedení domácnosti. Z hlediska interakce a komunikace byly hospitované hodiny posouzeny jako velmi dobré.

Celkově byla zhlédnutá výuka pracovních činností průměrná.

Tělesná výchova a volitelný předmět sportovní činnosti

Ve všech ročnících je předmětu tělesná výchova vyučováno ve dvou hodinách týdně. Stejnou hodinovou dotaci má volitelný předmět sportovní činnosti určený pro žáky sedmého až devátého ročníku a výše uvedený nepovinný předmět sportovní aktivity ve třídě VI. A. Škola nabízí všem žákům další pohybové aktivity prostřednictvím sedmi zájmových útvarů se sportovním zaměřením, sportovních soutěží (viz další významná zjištění v závěru zprávy) a zejména na prvním stupni pohybovou relaxací o velkých přestávkách. Pravidelně jsou pořádány kurzy základů plavání, lyžařské kurzy a kurz dopravní výchovy. Tematické plány obsahují pouze přehled učiva, bez bližšího rozvedení do jednotlivých měsíců školního roku a konkrétní časové dotace. V zápisech v třídních knihách nebylo zjištěno porušení učebních osnov. Aktuální příprava vyučujících na vyučování byla velmi dobrá. Oblast plánování a přípravy byla nadprůměrná až spíše nadprůměrná.

Odbornou a pedagogickou způsobilost má 12 ze 22 vyučujících těchto předmětů. Dvě učitelky měly pouze pedagogickou způsobilost, zbývající žádnou. Tento fakt však neměl větší vliv na kvalitu výuky.

Jedna ze sledovaných hodin se konala ve školní tělocvičně, jejíž rozměry a vybavení nářadím umožňují plnit osnovy sportovní gymnastiky a vybraných míčových her v plném rozsahu. Totéž však neplatí o školním hřišti, které je umístěno v jinak velmi pěkném prostředí školní zahrady. Osnovy lehké atletiky a míčových her (košíkové) lze plnit pouze ve značně omezené míře. Proto škola využívá ke cvičení i přilehlé, moderním povrchem opatřené, víceúčelové hřiště zřizovatele a blízký lesopark. Kvalita a počet náčiní a dalších pomůcek v tělovýchovném kabinetu jsou průměrné. Jejich nedostatek ovlivňoval v několika hodinách negativním způsobem celkovou efektivitu cvičení. Materiálně-technické podmínky k výuce jsou celkově průměrné.

Příznivý účinek vlastního předmětu na duševní zdraví žáků podporovaly učitelky tím, že do výuky zařazovaly v dostatečném množství cvičení a hry, o které měli žáci zájem a prožívali při

nich radost z pohybu i pocit úspěchu. Žáci mohli uplatnit vlastní rozhodování při volbě spoluhráčů. K celkovému týdennímu pohybovému režimu žáků mohou, v případě jejich zájmu, přispívat již zmíněné pohybové aktivity v zájmových útvarech školy. Základní hygienické požadavky byly splněny v tělocvičně a na veřejném hřišti. Asfaltové povrchy sektorů školního hřiště jsou ke cvičení nevhodné a v případě hřiště na košíkovou mohou být i přímou příčinou úrazu. Vyučující vedou žáky k osvojování zásad osobní hygieny při cvičení. Psychohygienické podmínky byly nadprůměrné až spíše nadprůměrné.

Ve všech hodinách byla respektována struktura vyučovací jednotky obvyklá při výuce tohoto předmětu. Cvičení zařazená do úvodních částí měla, s výjimkou rozcvičení vedených v některých třídách žáky, postačující intenzitu a byla přiměřená fyziologickým a anatomickým předpokladům žáků. Cílem hlavních částí hodin bylo opakování a procvičování již dříve osvojených pohybových dovedností. Nároky kladené na žáky odpovídaly jejich věku. Specifické didaktické zásady učitelky většinou dodržovaly. V organizaci výuky však byly zaznamenány dílčí nedostatky (malý počet družstev, nevyužití celé plochy tělocvičny, zařazování statických her, pasivní dopomoc vyučující). Organizaci, metody a formy lze celkově hodnotit průměrně.

V úvodu hodin byli žáci seznámeni s obsahem hodiny, méně již s jejím cílem. Dalšími motivačními nástroji, kromě již dříve uvedených (viz psychohygienické podmínky), byly ukázky požadovaných cviků, časté pochvaly během cvičení, taktní opravování chyb, vyhodnocování soutěživých cvičení a vlastních výkonů. Žáci většinou cvičili se zájmem a s chutí. Celkové hodnocení v závěru hodiny se týkalo spíše chování a přístupu žáků ke cvičení, než splnění daného cíle. Motivace a hodnocení žáků byly velmi dobré.

Žáci ochotně plnili organizační pokyny vyučujících, snažili se neopakovat vysvětlené chyby, většinou dodržovali stanovená pravidla chování. Při hrách a soutěžích měli dostatek možností pro vzájemnou spolupráci, povzbuzování a projevoování tolerance. Učitelky měly k žákům velmi pěkný vztah. V jejich verbální a neverbální komunikaci nebyly zaznamenány žádné závažné nedostatky. Oblast komunikace a interakce byla velmi dobrá.

Celkově byl průběh výuky tělesné výchovy a volitelného předmětu sportovní činnosti nadprůměrný až spíše nadprůměrný.

Technické kreslení

Volitelný předmět technické kreslení byl v souladu s učebním plánem vyučován v 9. ročníku v rozsahu dvě hodiny týdně. Zhlédnutá výuka i zpracované časové tematické plány učiva odpovídaly učebním osnovám. Bezprostřední příprava vyučující na hospitované hodiny byla svědomitá. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Předmět vyučovala zkušená učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku matematiky a fyziky na 2. stupni základní školy. Výuka probíhala v odborné učebně fyziky, její vybavení žakovským nábytkem odpovídalo běžnému standardu. Vybavení učebními pomůckami z kabinetu matematiky (modely geometrických těles, rýsovací náčiní apod.) bylo na průměrné úrovni. Učební texty volitelného předmětu žáci neměli k dispozici. Dílčím způsobem proto byla využívána vhodná témata z učebnice matematiky. Z hlediska psychohygieny byly dílčími nedostatky zařazení výuky předmětu na sedmou a osmou vyučovací hodinu a výuka předmětu ve dvouhodinovém bloku bez přestávky. Podmínky výuky byly celkově průměrné.

Ve sledovaných hodinách byla výuka účelně řízena. V úvodní opakovací části byly velmi vhodně využity modely těles. Vyvození nové látky bylo prováděno za aktivní účasti žáků, učivo bylo prezentováno věcně správně, zapisované poznámky byly přehledné a systematické.

Žáci měli dostatek prostoru pro aktivní učení formou samostatné práce. Rezervy byly v závěrečné fázi výuky (chybělo shrnutí učiva, využití vyučovacího času nebylo zcela efektivní). Celkově byly organizace, metody a formy výuky velmi dobré.

Hladký a rychlý začátek výuky navodil kladný postoj žáků. K průběžné motivaci a aktivizaci žáků byly dílčím způsobem využívány pouze mezipředmětové vztahy s učivem matematiky a praktických činností. Samostatná práce žáků byla učitelkou průběžně hodnocena, zařazeno bylo také závěrečné hodnocení práce. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách byla dostatečná, známky však byly zapisovány kumulovaně pouze dvakrát za pololetí. Oblast motivace a hodnocení byla celkově hodnocena jako průměrná.

Učitelka měla přirozenou autoritu, kterou žáci uznávali a přijímali. Vyučující respektovala osobnost žáka, jednala jistě, uvolněně, se sebedůvěrou. Klima ve třídě bylo cílevědomě orientované na splnění úkolů, s jasným smyslem pro pořádek. Interakce a komunikace byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka technického kreslení byla celkově velmi dobrá

Hodnocení kvality vzdělávání

Členové inspekčního týmu vykonali během inspekce 54 hospitace. Ve třech předmětech nebo skupinách předmětů byla výuka hodnocena velmi dobře, ve zbývajících šesti předmětech nebo skupinách předmětů byla průměrná.

Celkově byla kvalita vzdělávání v hospitovaných hodinách hodnocena průměrně.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Zajišťování optimálního základního vzdělávání v dané aglomeraci, odstraňování výchovných nedostatků, které si žáci přinášejí, individuální péče o žáky s vývojovými poruchami učení, kvalitní naplnění volného času žáků a příprava k volbě povolání, stabilita pedagogického sboru, vytváření přátelské spolupráce mezi žáky, učiteli a rodičovskou veřejností jsou prioritami koncepce, kterou ředitelka školy dlouhodobě (od roku 1994) svou prací realizuje.

Na takto stanovenou koncepci školy navazuje *Plán práce 14. ZŠ v Kladně 2000-2001*. Je sestaven rámcově a zahrnuje všechny aktivity, které periodicky probíhají každým školním rokem. Z něho pak vycházejí podrobné, konkrétní, měsíční plány práce, které jsou schvalovány na pravidelných organizačních poradách a jsou závazné pro všechny pracovníky (všichni mají možnost podílet se na jejich tvorbě). Jsou zveřejněny na plánovací tabuli ve sborovně školy a zaměřeny především na vlastní výchovně-vzdělávací proces. Velmi dobré jsou rovněž, na plán školy navazující, *roční plány práce výchovné poradkyně, předmětových komisí, školní družiny a další materiály operativního plánování* (rozvrhy dozorů, pohotovostí, přehledy zastupování chybějících učitelů, plán exkurzí a výletů, přehled mimoškolních aktivit a další).

Podstatným negativem je však absence plánu kontrolní činnosti, (v písemné formě existuje pouze plán hospitační činnosti), který by pokrýval i zbývajících oblasti řízení školy, zejména materiálně-technickou, personální a hospodářskou.

Učební plány jednotlivých tříd prvního stupně jsou v souladu s požadavky učebních plánů výše uvedených vzdělávacích programů. Rovněž hodinové dotace jednotlivých předmětů učebního plánu druhého stupně stanovila ředitelka tak, že v celém čtyřletém cyklu jsou dodrženy minimální počty hodin i celkové týdenní časové dotace. Od čtvrtého ročníku je ve škole vyučováno dvěma cizím jazykům, učební plán druhého stupně nabízí žákům výběr ze šesti

volitelných a tří nepovinných předmětů a žákům celé školy je určena nabídka 16 zájmových útvarů (využita 39 % z celkového počtu žáků).

V průběhu inspekční činnosti však bylo zjištěno částečné neplnění učebního plánu druhého stupně ve šk. r. 2000/2001 z důvodu odpadání vyučovacích hodin (od začátku školního roku do doby inspekce bylo v třídních knihách evidováno např. ve třídě IX. A 11 neodučených hodin, ve třídě IX. B 8 neodučených hodin, ve třídě VIII. A 16 neodučených hodin, ve třídě VIII. B 7 neodučených hodin, ve třídě VIII. C 11 neodučených hodin, ve třídě VII. B 10 a ve třídě VII. A 5 neodučených hodin, ve třídě VII. C 4 neodučené hodiny, ve třídě VI. A 4 neodučené hodiny a ve třídě VI. B 1 neodučená hodina - celkem 77 neodučených hodin z blíže neurčených provozních důvodů). Tím byl porušen § 39 odstavec 1 školského zákona.

Časově-tematické plány vyučujících jsou vypracovány. Učivo předepsané osnovami je většinou rozděleno pouze do jednotlivých měsíců školního roku, v ojedinělých případech je jednotlivým tématům stanovena i podrobná hodinová dotace. Nedostatky v časově-tematických plánech učiva a dílčí neplnění osnov byly konstatovány v předcházející části zprávy v rámci hodnocení jednotlivých předmětů.

Ve škole je evidováno 56 žáků s vývojovou poruchou učení a 2 žáci zdravotně postižení. O tyto žáky škola pečuje, na základě individuálních plánů, především formou nápravy poruch v malých skupinách pod vedením odborně proškolených učitelek v době mimo vyučování. Členové inspekčního týmu však ve sledovaných hodinách nezaznamenali výraznější individuální práci s těmito žáky. Také z rozboru klasifikace vzorku této skupiny žáků vyplývá, že se vyučujícím ne vždy a ne ve všech předmětech daří pracovat s těmito žáky ve smyslu Metodického pokynu MŠMT ČR k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v základních školách čj. 23 472/92-21.

Kontrolní pracovnice zjišťovaly oprávněnost požadavků na zvýšené náklady pro integrované žáky na základě údajů ve výkonovém výkaze Škol (MŠMT) V3-01 ke dni 30. září 2000 v porovnání s platnými integračními listy pro dané žáky. Z kontroly vyplynulo, že ve výkonovém výkaze je uveden požadavek na 38 žáků, avšak v porovnání s platnými integračními listy se zvýšené náklady týkají pouze 37 žáků. Podle sdělení ředitelky vznikla tato nepřesnost administrativním pochybením. Protože k datu kontroly se počet integrovaných žáků již oproti stavu k 30. září 2000 opět změnil, upřesní si ředitelka skutečné počty těchto žáků s ekonomickým oddělením referátu školství Okresního úřadu Kladno. Pro všechny tyto žáky jsou vypracovány individuální vzdělávací programy na školní rok 2000/2001. Evidence týkající se integrace žáků je vedená přehledně. Každý žák má svoji složku, která obsahuje všechny podklady potřebné pro integraci žáka.

Minimální preventivní program byl vypracován ve šk. r. 1997/1998 na základě, v současné době již neplatného, Metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci zneužívání návykových látek čj. 16 227/96-22 a od té doby nebyl rovněž doložitelným způsobem vyhodnocován.

Vzhledem k velikosti a podmínkám školy má současný způsob plánování svým rozsahem a účelností průměrnou úroveň.

Organizování

Vedení školy, podmínky řízení:

Školu o šedesáti zaměstnancích řídí tříčlenné vedení. Ředitelka má požadované pedagogické vzdělání s odborností pro předměty anglický a ruský jazyk. Převážnou část své pětadvacetileté pedagogické praxe získala na zdejší škole. Od r. 1990 působila jako zástupkyně ředitele a k 28. červenci 1994 byla na základě konkursního řízení jmenována ředitelkou 14. základní školy v Kladně. Dopisem ŠÚ Kladno č. j.: OS/461/99 Kof. ze dne 9. února 1999 byla ředitelka na

základě periodického hodnocení v uvedené funkci potvrzena. Z důvodu úpravy názvu školy bylo ředitelce dopisem ŠÚ Kladno č.j.: OSO/890/99/Kof. ze dne 15. března 1999 oznámeno pokračování ve výkonu funkce ředitelky Základní školy Kladno, Ukrajinská 2447.

Obě zástupkyně ředitelky mají vysokoškolské pedagogické vzdělání pro učitelství na 2. stupni s přírodovědným a humanitním zaměřením, obě mají dostatečně dlouhou pedagogickou praxi; jedna z nich je v řídicí funkci prvním rokem. Administrativní úsek spravuje sekretářka školy, mzdové účetnictví a personální agendu si škola nechává zpracovávat smluvně. Ekonomiku a hospodaření školy má v pracovní kompetenci jedna ze zástupkyň ředitelky.

Prostorové podmínky pro řízení jsou velmi dobré, materiální průměrné, k dispozici je pouze jeden počítač a starší typ kopírovací techniky. Pracovní učební úvazky ředitelky i obou zástupkyň přesahují normy vyplývající z nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství, ve znění pozdějších úprav, o jednu až tři hodiny. Všechny členky tříčlenného vedení jsou vzájemně zastupitelné, vedoucí tým prokázal kooperativní vztahy a dělnost.

Počet žáků (679) uvedený ve Výkonovém výkaze Škol (MŠMT ČR V3-01 stav ke 30. září 2000) byl porovnáván s katalogovými listy všech žáků I. a II. stupně školy, jejich třídními výkazy a s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol č.j. 259/99-00. Kontrolou bylo zjištěno, že kapacita školy nebyla překročena a kontrolované údaje k datu 30. září 2000 ve výkonovém výkaze Škol (MŠMT) V3-01 souhlasí s počtem žáků uvedených k tomuto datu v katalogových listech a třídních výkazech.

Organizování:

Základní organizační dokumenty, tj. zakládací listina školy, zřizovací listina včetně delimitačního protokolu, statut školy a rozhodnutí o zařazení do sítě školy a školských zařízení - datování a čísla jednací viz výčet dokladů, byly předloženy a jsou v pořádku. Organizační řád ani žádné další vnitřní organizační směrnice však nebyly k dispozici. Podle ústního sdělení ředitelky školy byly tyto materiály v době kontroly rozpracovány. Předložené organizační schéma vystihuje pouze hierarchii některých pracovních vztahů v rámci pedagogického úseku, oddělení školní družiny, provozního úseku a školní jídelny, nezahrnuje např. poradní a metodické orgány, včetně výchovného poradenství. Pracovní kompetence a pracovní náplně jsou písemně vymezeny jen velmi nedokonale nebo zcela chybějí, ve většině případů nejsou součástí osobní dokumentace pracovníků. Organizační rozdělení kompetencí a různých dílčích úkolů je proto každoročně dokumentováno také v zápisech ze zahajovacích pedagogických rad jako „Přehled činností nad rámec pedagogických povinností“. Pracovníci se dále řídí pracovním řádem MŠMT (zveřejněn ve sborovně), řádem školy, rozvrhem hodin a dozorů, plány školy a aktuálními pokyny vedení.

Personální agenda školy byla kontrolována výběrovým způsobem. Osobní spisy na škole jsou vedeny přehledně, každý pracovník má svoji složku. Namátkovou kontrolou osobních dokladů bylo zjištěno, že na úředních dokladech, například: na platovém výměru není název školy (zaměstnavatele) uveden v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě č. j.: 2661/2000. Dále v námkově vybraných osobních spisech nebyl k dispozici zápočtový list od předchozího zaměstnavatele, například ve výkazu o odborné praxi není uvedeno přesné datum týkající se doby od kdy do kdy trvala mateřská dovolená, započitatelná doba předchozí praxe je nesrozumitelná a údaj o rozsahu zápočtu v tomto tiskopise chybí. Rovněž zde není uveden podpis osoby, která výpočet o započtené praxi provedla.

Dohody o pracovní činnosti nebyly v období od 1.ledna 2001 k datu kontroly na ZŠ Kladno, Ukrajinská 2447, dle sdělení ředitelky školy uzavřeny.

Dohody o provedení práce byly v období od 1.ledna 2001 k datu kontroly na subjektu uzavřeny dvě. Obě dohody byly uzavřeny písemně. U obou dohod byly zjištěny tyto nedostatky :

- název zaměstnavatele není v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol a školských zařízení (viz výčet dokladů)
- chybí údaj o rozsahu práce, na který se dohoda uzavírá
- u jedné z obou dohod není uvedena výše sjednané odměn

Tím byl porušen § 236 odstavec 1 a odstavec 2 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Řád školy:

Obsahuje ustanovení podle § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška o ZŠ), několikrát byl doplňován a inovován, např. pokynem k prevenci návykových látek, k postupu v případě neomluvených hodin a zacházení se školním i osobním majetkem. Dokument má převážně příkazový charakter bez práv žáků, nezmiňuje např. ani žákovský parlament, který byl v tomto školním roce ustanoven. V řádu chybí rovněž zakomponování ustanovení k prevenci sociálně patologických jevů podle pokynu MŠMT ČR čj. 14 514/2000-51 a k prevenci a řešení šikanování podle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 28 275/2000-22. Dokument nebyl vydán v souladu § 8 odst. 5 vyhlášky o ZŠ tím, že nebyl prokazatelně odsouhlasen pedagogickou radou. Je zveřejněn ve všech kmenových učebnách.

Poradní orgány:

Tvoří pedagogická rada, metodické útvary, rada rodičů a žákovský parlament. Výchovné poradenství bylo rozděleno na tři osoby, dvě z nich jsou pracovnice řídicího managementu.

Pedagogická rada:

Schází se pravidelně pětkrát ročně a dále podle potřeby při řešení aktuálních výchovných problémů. Zápisy vedené v sešitech mají pouze průměrnou vypovídací úroveň. Evidují převážně jen postup jednání a při klasifikaci přehledy klasifikace a hodnocení chování; jednání pedagogických rad se zaměřuje především na organizaci provozu školy, velmi málo na pedagogickou problematiku. Chybějí např. obecné závěry z kontrolních zjištění z hospitací, analýzy klasifikace a jiných forem sebeevaluace; pokud se objevuje sebehodnocení, obvykle vychází z pozitivních výsledků prezentace talentovaných žáků. Formálně v zápisech zásadně chybějí závěry, event. usnesení, není vedena jmenovitá absence, zápis podepisuje pouze ředitelka školy a autorka zápisu.

Metodické orgány:

Na 1. stupni je zavedeno 5 skupin metodických sdružení, na 2. stupni 8 předmětových komisí. Obsah zápisů z jednání vypovídá o rozdílné úrovni činnosti těchto útvarů, kvalitnější je na 1. stupni. Předmětové komise a metodická sdružení nemají vedením školy vytyčeny jasné kompetence, nejsou pravidelně úkolovány a kontrolovány, jejich činnost se zaměřuje především na organizační úkoly a do značné míry má jen formální charakter.

Povinná písemná dokumentace školy:

Předložena byla v požadovaném rozsahu, orientačně byla kontrolována mimo hospodářskou a účetní evidenci a evidenci majetku, knihu úrazů a záznamy o provedených kontrolách. Celkově byla zjištěna jako řádně vedená, pravidelně kontrolovaná a v rozdílné úrovni obsahové kvality. Na dílčí nezávažné administrativní nedostatky (např. chybějící záznamy o klasifikaci v 1. ročnících v prvním pololetí, která se řídí opatřením MŠMT ČR čj. 10868/95-22) bylo vedení školy upozorněno a některé z nich byly v průběhu inspekce operativně odstraněny.

Informační systém:

Uvnitř školy jej tvoří pedagogické rady a operativní provozní porady, hlavním informačním zdrojem jsou nástěnky ve sborovně a přímá komunikace. Porady vedení školy se konají operativně podle potřeby, širší vedení není stabilně ustanoveno. Kompetentní pracovníci jsou k jednání s vedením školy přizváni dle potřeby. Pro aktuální neodkladné informace je využíván školní rozhlas.

Způsoby předávání informací rodičům a partnerům školy jsou tradiční, formou žákovských knížek a zápisníků dětí, event. jinou písemnou formou. Zápisy v žákovských knížkách od některých učitelů jsou dokladem neprofesionálního zvládnutí pedagogických situací, protikladem je naopak trend v udělování pochval. Klasické třídní schůzky škola organizuje třikrát ročně.

Organizace se řídí především zaběhnutými zvyklostmi, které odpovídají požadavkům řízení zálohově hospodařící a právně nesamostatné školy. V nových podmínkách se vedení školy ještě nedostatečně orientuje, nevolňuje a účelně nestanovuje nižší pracovní kompetence, nevytváří si prostor pro vlastní koncepční řízení. Organizování také dosud chybí kvalitní písemná pravidla. I přes zjištěné nedostatky je organizační systém funkční, jeho prioritní oporou jsou vsříčné pracovní vztahy, autoregulace pedagogického sboru a osobní zodpovědnost pracovníků. Stupeň hodnocení - průměrný.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy je dostatečně operativní a účinně zajišťuje běžný denní provoz. Při vedení zaměstnanců se ředitelka snaží uplatňovat demokratický styl řízení. Vytváří atmosféru důvěry a otevřenosti. Zaměstnanci mají denně možnost neformálního osobního jednání s vedením školy. Podle sdělení ředitelky iniciativu pravidelně uplatňuje jen část zaměstnanců. Začínajícím vyučujícím jsou přiděleny tzv. uvádějící učitelky, které jim poskytují neformální pomoc. Metodické orgány se pravidelně scházejí. V zápisech z jejich jednání se objevují doporučení na zařazování moderních, činnostních forem učení i na diferenciaci učiva podle schopností žáků. Ve zhlédnuté výuce však byly tyto záměry, stejně jako efektivní využívání didaktické techniky a dalších pomůcek, pozorovány jen sporadicky.

V kritériích pro přidělování mimotarifních složek platů jsou zohledněny spíše obtížnost práce, práce nad rámec běžných povinností, vedení kroužků a další funkce. Modernizace výuky ani přístup k integrovaným žákům zde explicitně zahrnuté nejsou.

Cyklické hodnocení pracovníků ve škole není zavedeno. K hodnocení práce dochází při rozborech hospitací, při změně úvazků, popř. podle aktuální potřeby. Celkové hodnocení práce školy zaznívá na závěrečných pedagogických poradách.

Prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků jsou účelově využívány. Ředitelka zveřejňuje a doporučuje nabídky dalšího vzdělávání. Konečná volba je ponechávána na pracovnících. Podle přehledů vzdělávacích akcí bylo v posledních letech využito celé řady vzdělávacích kurzů, pozornost byla věnována i námětům pro práci s žáky s poruchami učení a chování (např. účast všech učitelek prvního stupně). Nakupována je také moderní pedagogická literatura, odebírány jsou odborné časopisy (Moderní vyučování a další). Všichni vyučující mají k literatuře přístup, v době vedlejších prázdnin bývá studium literatury zadáváno jako náhradní zaměstnání.

Oblast vedení a motivování pracovníků v konkrétních personálních podmínkách byla hodnocena stupněm průměrný.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost vedení školy je písemnou formou doložitelná pouze v oblasti výchovně-vzdělávací práce. Vychází z *Plánu hospitací na šk. r. 2000/2001* a z konkrétně stanovených *Hospitačních cílů*. Kontrolou záznamů v třídních knihách za šk. r. 1999/2000 bylo zjištěno, že ředitelka školy vykonala 11 hospitací a společně se svými zástupkyněmi se podílela na pravidelné kontrole povinné dokumentace třídních učitelek. Zástupkyně ředitelky pro první stupeň vykonala v témže období 11 hospitací, zadala a vyhodnotila společné prověrky z matematiky pro 2. až 4. ročník a blíže nespecifikovaný test všeobecných znalostí v 5. ročníku. K pozitivům její práce patří fakt, že všechny prověrky byly důkladně analyzovány a žáci dosahovali, zejména v matematice, velmi dobrých výsledků (průměrná úspěšnost řešení příkladů byla 90 %). Specifickou kontrolou bylo diagnostické pozorování v jedné hodině českého jazyka a následná konzultace s třídní učitelkou, které provedla pracovnice Speciální školy pro zrakově postižené v Praze. Zástupkyně ředitelky pro druhý stupeň hospitovala v minulém školním roce pouze ve dvou hodinách, vedoucí vychovatelka školní družiny vykonala u svých kolegyně rovněž dvě kontrolní hospitace. Hospitační záznamy vedení školy jsou dobře strukturovány, umožňují sledovat a hodnotit všechny podstatné aspekty výuky. Kontrolovaným pracovníkům byly prokazatelnou formou sděleny jak všechna zjištěná pozitiva i negativa, tak také opatření ke zlepšení výuky. Následné hospitace se však již nekonaly. Žákům 9. ročníku byly zadány *Přijímací zkoušky z českého jazyka a matematiky nanečisto*. Podrobná analýza výsledků a opatření přijatá k nápravě zjištěných nedostatků nebyly k dispozici.

V tomto školním roce, ke dni konání inspekce vykonaly obě zástupkyně společně 8 hospitací, ředitelka školy zatím nehospitovala. Má však velmi dobrý přehled o činnosti zájmových útvarů a o práci, kterou vyučující vykonávají nad rámec svých povinností určených pracovním řádem. Pravidelná je opět pouze kontrola dokumentace třídních učitelek. O malé důslednosti v provádění této kontroly svědčí fakt, že členové inspekčního týmu zaznamenali v následné kontrole přetrvávající administrativní nedostatky zejména ve vedení povinné dokumentace třídních učitelů (viz organizování). Přehledy o srovnávacích prověrkách zadaných v tomto školním roce nebyly předloženy. V zápisech z jednání předmětových komisí je pouze zmínka o jejich přípravě.

Předcházející inspekce byla ve škole provedena dne 8. února 1996 s cílem hodnotit práci ředitelky školy prostřednictvím řízeného rozhovoru a kontroly povinné dokumentace školy. Žádné kontrolní hospitace nebyly prováděny.

V roce 1998 a v roce 2000 vykonal kontrolu hospodaření ve školní jídelně finanční odbor Městského úřadu v Kladně. Jiné kontroly, vzhledem k tomu, že škola neměla právní subjektivitu, se ve škole nekonaly.

Kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celková kvalita řízení je ve změněných podmínkách školy s právní subjektivitou zatím průměrná.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Kontrola efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu a kontrola

hospodaření nebyly do plánu kontroly zahrnuty, neboť se jedná o nově vzniklý právní subjekt (viz charakteristika školy), u něhož není uzavřené účetní období (kalendářní rok).

Účetnictví a mzdová agenda ZŠ Kladno, Ukrajinská 2447, jsou zpracovávány dodavatelsky.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve výroční zprávě o činnosti školy je doložena její rozsáhlá „mimoškolní činnost“, která významným způsobem ovlivňuje růst osobních kompetencí i celkové kulturnosti žáků. Zejména v oblasti sportu dosahují žáci pod vedením svých učitelek vynikajících výsledků. Svědčí o tom fakt, že za posledních šest let třikrát vyhráli Ligu Asociace školních sportovních klubů (první místo ze 40 účastníků) a třikrát se umístili nejhůře do pátého místa.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Sdělení o výsledcích inspekční činnosti ze dne 8. února 1996 čj. O-02-03/9596-121 a protokol o kontrole z dne 8. února 1996 čj. O-02-03/9596-122
- Výroční zpráva 14. základní škola, Ukrajinská 2447, Kladno za školní rok 1999/2000
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 1999 (škola, školní družina, školní jídelna)
- Podkladová inspekční dokumentace vypracovaná ředitelkou školy
- Povinná dokumentace školy dle § 38a odstavce 1 písmen a), b), d), e), f), g), zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Vnitřní materiály školy vypracované ředitelkou a dalšími pracovníky školy: (*Plán práce 14. ZŠ v Kladně 2000/2001, Plány práce výchovné poradkyně, školní družiny a předmětových komisí, Materiály operativního plánování, přehled činnosti zájmových útvarů, přehled činnosti učitelek nad rámec běžných pracovních povinností, Minimální preventivní program, Plán hospitací na školní rok 2000/2001, Hospitační cíle, Hospitační záznamy vedení školy, Písemné práce žáků 9. ročníku z českého jazyka a matematiky zadané dne 22. března 2000*)
- Zpráva o kontrole hospodaření ve stravovně při 14. ZŠ Kladno provedená MěÚ Kladno dne 24. února 2000
- Zpráva o kontrole hospodaření ve stravovně 14. ZŠ Kladno provedená finančním odborem MěÚ Kladno dne 7. prosince 1998
- Zakládací listina školy (zálohové organizace) ze dne 23. listopadu 1995
- Zřizovací listina školy čj.144/2000 ze dne 6. září 2000 s účinností od 1. ledna 2001
- Statut školy platný od 1.ledna 2001
- Delimitační protokol č. 10/253/00 ke zřizovací listině čj. 144/2000 ze dne 13. prosince 2000 včetně Přílohy č. 1 ke smlouvě o bezplatném převodu práva hospodaření k movitému majetku státu, číslo smlouvy 10/253/3/00
- Dodatek č. 1 ke Zřizovací listině č. j.: 144/2000 ze dne 20. prosince 2000 znějící na jinou činnost, již je organizace oprávněna vykonávat s účinností od 1. ledna 2001

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 259/99-00 ze dne 9. července 1999 s účinností od 1. září 1999 vyhotovené Školským úřadem Kladno. Jeho platnost skončila dnem 31. prosince 2000
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 2661/2000 vyhotovené dne 6. listopadu 2000 Školským úřadem v Kladně s účinností od 1. ledna 2001
- Výkonový výkaz Škol (MŠMT) V3-01 pro školní rok 2000/2001 ke dni 30. září 2000
- Jmenování ředitelky ze dne 30. června 1994
- Potvrzení o setrvání ve funkci ředitelky ze dne 9. února 1999 čj. OS/461/99 Kof
- Oznámení o pokračování ve funkci ředitelky ze dne 15. března 1999 čj. OSO/890/99 Kof
- Osobní spisy pracovníc s osobními čísly 689, 713, 11746
- Dohody o provedení práce pracovníc s osobním číslem 3196 ze dne 7. května 2001 a osobním číslem 15200 ze dne 19. února 2001
- Hospitační záznamy členů inspekčního týmu
- Vzorky žákovských knížek, písemností a vysvědčení žáků

ZÁVĚR

Škola má ke své činnosti průměrné prostorové podmínky. Původní počet 18 tříd byl postupně rozšiřován k současným 29 třídám. Kapacita školy je naplněna a další prostory nejsou učitelům a žákům k dispozici. I přes tuto nepříznivou situaci se pracovníci školy snaží vytvářet žákům příjemné pracovní prostředí jak v ústřední hale, tak i ve třídách. Vybavení školy pomůckami má v různých předmětech různou úroveň, celkově však průměrnou. Výrazným nedostatkem je chybějící počítačová učebna. Personální podmínky byly vynikající pouze ve fyzice a v chemii. Ostatním sledovaným předmětům vyučovaly učitelky, které nesplňovaly všechny podmínky vyhlášky o odborné a pedagogické způsobilosti.

Průběh vzdělávání byl hodnocen v matematice na prvním stupni, tělesné výchově a technickém kreslení velmi dobře, v dalších sledovaných předmětech průměrně. Jeho celková úroveň je proto průměrná.

V řízení školy jsou pozitiva a negativa ve všech kontrolovaných oblastech v rovnováze. Celkové hodnocení je rovněž průměrné.

Vývoj školy v porovnání s předcházející inspekcí se nedá, vzhledem k její náplni a vzhledem ke změně podmínek v právním postavení školy, objektivně posoudit.

Na základě všech výše uvedených zjištění je škola celkově hodnocena průměrně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jaroslav Richter
Členové týmu	Mgr. Miroslava Březinová
	Mgr. Eva Kindlová
	Mgr. Viktor Keller
		..
	Mgr. Petr Jiroš
		..
	ing. Marcela Orthoberová
		..
	Alena Kofentová
		..

V Nymburce dne 11. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. června 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Božena Hrubá

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Ref. školství Krajského úřadu	26. června 2001	036 145/01-2453
Městský úřad Kladno	26. června 2001	036 146/01-2453
Rada školy:	nebyla zřízena	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.